

Alltrans 2007

Sveriges Åkeriföretag

ALLMÄNNA
BESTÄMMELSER

SVERIGES ÅKERIFÖRETAG

I. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1. OMFATTNING

Dessa bestämmelser gäller vid

- svensk inrikes och internationell godsbefordran med fordon på väg,
- lagring av gods,
- övriga tjänster såsom
 - andra uppdrag med fordon och maskiner, såsom lyftning, grävning, montering m.m.
 - uppdrag inom logistikområdet, tjänster i uppdragsgivarens lokaler, gods- och materialflödeshantering,
 - förmedling av uppdrag,
 - rådgivning inom transport och logistik.

Bestämmelserna omfattar inte begravningstransporter, brevbefordran eller befordran av flytt saker. För bohags- och kontorsflyttning har Sveriges Åkeriföretag utarbetat Allmänna bestämmelser.

Transportör är enligt dessa bestämmelser den som åtar sig ovanstående uppdrag. *Uppdragsgivare* är den som träffat avtal med transportören om utförande av tjänster enligt punkt 1, första stycket a) - c).

Följande godsslag tas emot endast efter särskild överenskommelse:

- Farligt gods enligt lagen (2006:263) om transport av farligt gods eller annat hälso- eller miljöfarligt gods.
- Levande djur, gods känsligt för kyla eller värme, gods som inte lämpligen kan samlas med annat gods, starkt luktande ämnen, föremål som med hänsyn till längd, bredd, höjd eller vikt inte lagligen kan transporteras med fordon på väg.

2. UTFÖRANDE

2.1. Beräkning av vägsträcka

Med *transportavstånd* förstås längden av kortaste lämpliga väg mellan platsen för första pålastning och platsen där lossningen avslutas. Med *körsträcka* förstås längden av kortaste lämpliga väg som fordon har att tillryggelägga i anledning av uppdraget. Med *framkörningsavstånd* förstås längden av kortaste lämpliga väg från uppställningsplatsen till platsen för första pålastningen. Med *återkörningsavstånd* förstås längden av kortaste lämpliga väg från platsen där lossningen avslutas till uppställningsplatsen.

2.2. Lastnings- och lossningsförhållanden

Uppdragsgivaren svarar, i den mån det ankommer på honom, för att lastning och lossning samt körning utanför allmänna vägnätet av för uppdraget överenskommet fordon kan ske obehindrat. Det åligger i övrigt transportören att skaffa sig nödvändig kännedom om förhållanden av betydelse för transportens genomförande. Vid behov skall lastnings- och/eller lossningshjälp lämnas genom uppdragsgivarens försorg och bekostnad.

I möjligaste mån skall godset lossas på anvisad plats, skyddat för väder och yttre faktorer av betydelse för godsets tillstånd.

Transportören har rätt till kvitto på lossad mängd gods, om inte annat avtalats.

2.3. Ändring eller tilläggsarbeten

Uppdragsgivaren skall snarast meddela önskad ändring eller tilläggsarbete i uppdraget. Överenskomms sådan ändring skall detta om möjligt antecknas på frakthandling. Transportören är berättigad till skälig ersättning för sådan ändring eller tilläggsarbete.

3. FORDON

Fordon tillhandahålls i överenskommen storleksklass och med utrustning som kan bedömas lämplig med utgångspunkt från de uppgifter uppdragsgivaren lämnat.

Fordon förutsätts vara bemannat med en person (föraren). Extra personal ställs till förfogande enligt särskild överenskommelse.

4. BERÄKNING AV TID

Tidsdebitering baseras på den tid transportörens tjänster inanspråkats för uppdragsgivarens räkning, inklusive exempelvis fram- och återresa till garage eller uppställningsplats, om inte fordonet dessförinnan tagits i anspråk för nytt uppdrag.

Tidsåtgången avrundas uppåt till närmaste hel eller halv timme, dock debiteras lägst en timme.

5. TRANSPORTTIDSSCHEMA

Uppdragsgivaren skall se till att avtalade transporttidsscheman är förenliga med gällande lagstiftning om kör- och vilotider.

6. EKONOMI

6.1. Ersättning

Debitering för uppdrag sker, såvida annan överenskommelse inte träffats, enligt endera;

- timpris, enligt definition i punkt 4, eller kombinerat timpris enligt vilken frakten för varje uppdrag beräknas genom summering av dels timpris för den tid som åtgår för uppdraget, dels pris beroende på transportavståndet,
- transportavstånd,
- pris per enhet; exempelvis ton, kubikmeter eller lass.

Mervärdesskatt tillkommer enligt lag.

Tillägg för obekvämt arbetstid och traktamenten debiteras särskilt. Övertidsersättning debiteras för tid utanför normalt förlagd arbetstid. För väntetid som inte orsakats av transportören debiteras väntetidsersättning.

Extra avgifter såsom väg- färje-, bro-, tippavgifter och trängselskatt samt liknande skatter och avgifter, vilka föranleds av uppdraget, debiteras uppdragsgivaren.

Vid uppdrag av längre varaktighet än sex månader skall överenskomna ersättningar justeras enligt för uppdraget lämpligt index.

6.2. Dröjsmålsränta

Vid försenad betalning debiteras dröjsmålsränta enligt lag.

6.3. Kreditvillkor

Kredit förutsätter sedvanlig kreditprövning från transportörens sida. Transportören förbehåller sig rätten att som villkor för kredit kräva betryggande säkerhet.

7. BETALNING

Om det finns skälig anledning att anta att uppdragsgivaren inte kommer att fullgöra betalning av frakt eller annat arvode, får transportören inställa fortsatt verkställighet av uppdraget.

Om uppdragsgivaren i väsentlig mån dröjer med betalning åger transportören efter skriftligt meddelande till uppdragsgivaren häva avtalet och av denne erhålla ersättning för uppkomsten skada.

8. BEFRIELSEGRUNDER - FORCE MAJEURE M.M.

Följande omständigheter skall anses medföra rätt att frånträda avtalet, om de inträffar sedan avtalet slutits och hindrar dess fullgörande eller blir oskäligt betungande såsom; arbetskonflikt, dock inte strejk eller blockad till följd av att endera parten inte fullgjort sina skyldigheter gentemot anställd, och varje annan omständighet såsom eldsvåda, krig, mobilisering eller oförutsedda militärinkallelser av motsvarande omfattning, rekvision, beslag, handels- och valutarestriktioner, uppror och upplopp, vägvästängning, trafikförbud eller trafikinskränkning som berör uppdraget, bristande tillgång på drivmedel samt fel i leveranser av fordon från leverantör eller underleverantörer eller förseningar av sådana leveranser till följd av sådan omständighet, som avses i denna punkt, när parterna inte kan råda över sådan omständighet.

Den som åberopar omständighet som avses i första stycket, skall utan uppskov skriftligen underrätta den andra parten om uppkomsten därav liksom om dess upphörande.

9. UPSÄGNING

För avtal som beräknas få längre varaktighet än tolv månader gäller med hänsyn till arbetstrygghet en ömsesidig uppsägningstid av sex månader.

II. ANSVARSBESTÄMMELSER VID TRANSPORT

10. TILLÄMPNINGSSOMRÅDE M.M.

Dessa ansvarsbestämmelser gäller för godsbefordran med fordon på väg, dels inom Sverige (inrikes transport), dels vid internationell transport samt annan hantering av gods med utnyttjande av fordon.

För förhållande som inte framgår av dessa ansvarsbestämmelser eller som strider mot tvingande lag tillämpas, vid inrikes transport i Sverige, lagen (1974:610) om inrikes vägtransport (VTL) samt vid internationell transport, lagen (1969:12) med anledning av Sveriges tillträde till CMR-konventionen och konventionen den 19 maj 1956 om fraktavtal vid internationell godsbefordran på väg (CMR-konventionen).

11. TRANSPORTÖRENS ANSVAR VID TRANSPORT

11.1. Skada på gods

Transportören är ansvarig om gods går förlorat, minskas eller skadas sedan godset mottagits till befordran men innan det avlämnats till mottagaren eller ställts till hans förfogande på bestämmelseorten.

Har gods förlorats, minskats eller skadats beräknas ersättning efter godsets värde på den ort och vid den tid detsamma togs till befordran.

Transportörens ansvar är begränsat vid

- a) inrikes transport till 150 kronor,
- b) internationell transport till 8,33 SDR,

allt beräknat per kilo av det förlorade eller skadade godsets bruttovikt.

Dessutom ersätts frakt och andra utlägg i samband med befordringen till den del som belöper sig på det förlorade eller skadade godset.

Annan skada utöver förlust, minskning eller skada på godset ersätts inte (såsom stilleståndskostnader, förlorad handelsvinst eller liknande indirekt förlust).

11.2. Dröjsmål

Transportören är ansvarig för skada till följd av dröjsmål som inträffar efter det att godset mottagits, men innan det avlämnats till mottagaren eller ställts till hans förfogande på bestämelseorten.

Dröjsmål föreligger när godset icke avhämtats alternativt utlämnats eller ställts till mottagarens förfogande inom avtalad tid (tidsgaranti) eller när befordringstiden överskrider vad som skäligt bör medges en omsorgsfull transportör för sådan transport som dröjsmålet avser (utan tidsgaranti).

Har gods icke utlämnats inom 30 dagar efter utgången av avtalad tid eller, om särskild tid inte avtalats, inom 60 dagar från det att godset mottogs till befordran, får den som har rätt att få ut godset begära ersättning som om godset gått förlorat.

Transportörens ansvar för skada till följd av dröjsmål är begränsat till fraktens belopp.

11.3. Skador på annan egendom än godset

Transportören svarar inte för skador på annan egendom tillhörande avsändaren, mottagaren, deras ställföreträdare eller annan, utöver vad som följer av trafikskadelagen (1975:1410) eller produktansvarslagen (1992:18) såvitt inte transportören vållat skadan genom uppsåt eller grov oaktsamhet.

12. ALLMÄN BEGRÄNSNING I TRANSPORTÖRENS ANSVAR

Transportören ansvarar inte för förlust, minskning, skada eller dröjsmål om han visar att det inträffade följt av följande orsaker:

- a) fel eller försummelse av den berättigade, vilket kan vara någon av avsändare, mottagare eller deras ställföreträdare,
- b) godsets bristfälliga beskaffenhet,
- c) förhållande som transportören inte har kunnat undvika och vars följder han inte kunnat förebygga.

13. ANSVARSBEGRÄNSNING VID SÄRSKILD RISK

Transportören är vidare fri från ansvar, om förlust, minskning eller skada härrör av sådan särskild risk som är förbunden med:

- a) befordran med öppet oskyddat fordon, när sådan sker enligt överenskommelse,
- b) felande eller bristfällig förpackning (emballage),
- c) ofullständig eller felaktig märkning eller numrering,
- d) handhavande, lastning, stuvning eller lossning som ombesörjs av avsändare eller mottagare eller annan för deras räkning,
- e) godsets egen naturliga beskaffenhet att lätt fördäras eller minskas, exempelvis genom bräckage, läckage, förruttelse, rost, jäsning, avdunstning eller normalt svinn eller angrepp av skadeinsekter eller gnagare,
- f) godsets känslighet för kyla, värme eller fukt, såvida inte avtal träffats om temperaturreglerad transport och transportören brustit i omsorg,
- g) befordran av levande djur, såvida transportören inte har brustit i omsorg.

Visar transportören att förlusten, minskningen eller skadan med hänsyn till föreliggande omständigheter kan härröra av risk som avses i första stycket, skall den antas härröra därav, om det icke visas att den ej är att tillskriva sådan risk.

14. AVSÄNDARENS ALLMÄNNA ANSVAR

Avsändaren är ansvarig för kostnad och skada som förorsakas transportören på grund av oriktiga eller ofullständiga uppgifter som lämnas om godsets innehåll, egenskaper och vikt, inklusive emballage, i den mån dessa uppgifter är av betydelse för fraktprisberäkning eller transportörens ansvar mot tredje man eller ansvar till följd av gällande trafiklagstiftning och lag om överlastavgift. För farligt gods gäller enligt lag särskilda bestämmelser om uppgiftsskyldighet, märkning av gods m.m.

Är godset bristfälligt förpackat, märkt eller deklarerat och uppkommer kostnad till följd av detta eller skada på person, egendom, miljö, fordon, utrustning eller annat gods eller uppstår annan kostnad, svarar avsändaren mot transportören för skadan eller kostnaden, om inte bristfälligheten var synlig eller känd för transportören när han mottog godset till befordran, och han underlät att göra förbehåll om bristfälligheten.

Uppkommer hinder, som inte beror på transportören, för transportens utförande på avtalat sätt, och inhämtas anvisning från avsändaren, har transportören rätt till ersättning för härav föranledda kostnader.

Avsändaren är även ansvarig för kostnad och skada som förorsakas transportören till följd av annan oriktig eller ofullständig uppgift.

15. LASTSÄKRING OCH LASTVIKT

Säkringen av lasten åvilar den part som lastar godset eller som enligt transportavtalet skall ombesörja lastningen av godset, om inget annat avtalats. Den som ansvarar för säkringen av lasten skall förvissa sig om på vilket sätt godset skall transporteras samt vid sjötransport/färjetransport, över vilket sjöfartsområde (skilda krav gäller för olika sjöfartsområden).

Säkring av gods skall ske enligt gällande föreskrifter och transportvillkor för det aktuella transportsättet.

Den som lastar godset skall även försäkra sig om att gällande föreskrifter om lastvikt iakttas för transport på väg, till förebyggande av överlast.

Om avsändaren lastat godset skall denne, om transportören så begär, överlämna intyg om att lasten säkrats och, i förekommande fall, för vilket sjöfartsområde samt att lastvikten överensstämmer med gällande föreskrifter.

16. AVSÄNDARENS ANSVAR - FARLIGT GODS

Om farligt gods avlämnas för befordran, är avsändaren ansvarig för att transportören noga underrättas om vari faran består och när så krävs om de försiktighetsmått som skall vidtas. I annat fall får transportören utan ersättningskyldighet vidta så ingripande åtgärder som behövs för farans avväjande, inbegripet exempelvis lossning eller förstöring av godset.

Avsändaren är ansvarig för all kostnad, förlust eller skada som uppkommer till följd av godsets avlämnande till befordran eller till följd av dess befordran.

Bestämmelserna kompletteras genom lagen (2006:263) om transport av farligt gods samt förordningen (2006:311) om transport av farligt gods.

III. LAGRING AV GODS

17. LAGRINGSUPPDRAGETS UPPKOMST

Transportören kan efter överenskommelse åta sig att lagra gods. Lagringsuppdrag skall också anses ha uppkommit då gods i anslutning till en transport inte kunnat utlämnas beroende på förhållanden på mottagarens sida.

Transportören kan som lagerhållare antingen utföra lagringsuppdraget för egen räkning eller som förmedlare.

Om uppdragsgivaren inte lämnat särskilda instruktioner beträffande lagringen av godset, får transportören, under förutsättning att han förfar med tillbörlig omsorg, fritt välja mellan olika förvaringssätt.

Vid lagring av gods ansvarar transportören enligt nedan.

18. LAGRINGSANSVARETS VARAKTIGHET

Lagringsansvaret varar från det att godset mottas för förvaring till dess att det utlämnas alternativt avyttras eller bortskaffas.

19. KONTROLL AV GODSET I SAMBAND MED LAGRING

Transportören skall kontrollera och kvittera mottagna hela kollen och på uppdragsgivarens begäran utfärda mottagningsbevis. Transportören skall notera förlust, minskning eller skada på fraktsedlar och mottagningsbevis. Transportören ansvarar inte, om inte annat avtalats, för att mottagna kollen innehåller uppgiven vara eller kvantitet eller för icke synliga skador.

20. UPPDRAGSGIVARENS ANSVAR

Om inlagrat gods på grund av sin beskaffenhet befinns kunna skada person eller egendom, är uppdragsgivaren skyldig att genast uttaga godset. Om så inte sker har transportören rätt att sälja, oskadliggöra eller förstöra godset. Kostnaden för sådana åtgärder har transportören rätt att återkräva från uppdragsgivaren. Transportören skall i sådana fall, om möjligt innan någon åtgärd vidtas, underrätta uppdragsgivaren.

Uppdragsgivaren skall, senast vid inlagringen, meddela transportören till vilken adress meddelanden rörande godset skall sändas och varifrån instruktioner kan erhållas.

Om uppdragsgivaren själv har tillgång till lagret eller om han själv utför ompackning och/eller expediering av gods på lagret, ansvarar han själv för eventuell förlust, minskning eller skada. Uppdragsgivaren är i sådana fall skyldig att själv bokföra in- och uttag.

21. TRANSPORTÖRENS ANSVAR SOM LAGERHÅLLARE

Transportören ansvarar för skada till följd av att han inte iakttagit tillbörlig omsorg vid uppdragets utförande.

Har gods förlorats, minskats eller skadats i samband med lagring eller vid hantering i anslutning till lagring beräknas ersättningen efter godsets värde vid den troliga tidpunkten för skadan eller bristen eller om detta inte kan styrkas, marknadspriset för gods av samma slag vid denna tidpunkt, med de begränsningar som följer av punkt 27.

Vid förmedling av lagringsuppdrag ansvarar transportören endast för att han iakttagit tillbörlig omsorg vid valet av medhjälpare.

22. DRÖJSMÅL

Lämnas inte godset ut inom avtalad tid, alternativt då tid för utlämnande inte avtalats, inom skäligen tid, är transportören skyldig att ersätta direkta och skäligen kostnader till följd av dröjsmålet.

Transportörens ansvar för skada till följd av dröjsmål är begränsat till två månadshyror för det gods som faktiskt fördröjts.

Har godset inte utlämnats inom 30 dagar efter utgången av avtalad tid eller, om särskild tid inte avtalats, inom 60 dagar efter det att godset begärdes utlämnat, har uppdragsgivaren rätt att begära ersättning som om godset gått förlorat.

23. UNDANTAG

Transportören ansvarar inte för indirekt skada. För pengar, värdepapper och särskilt värdefulla föremål (såsom smycken, äkta pärlor, ädla stenar, föremål av bearbetad eller obearbetad ädelmetall, konstverk, pålsverk m.m.) ansvarar transportören endast om särskilt avtal träffats.

Transportören ansvarar inte för skada, förlust eller kostnad som orsakats av:

- handhavande, lastning, stuvning eller lossning som utförts av uppdragsgivaren eller för dennes räkning,
- godsets egen beskaffenhet
- felande eller bristfällig förpackning (emballage)
- ofullständig eller felaktig märkning av godset
- godsets känslighet för värme, kyla eller fukt, om särskilt avtal inte träffats om förvaring på visst sätt
- uppdragsgivarens fel eller försummelse
- förhållanden som transportören inte har kunnat undvika och vars följd han inte kunnat förebygga

Ersättning utgår inte för förlorad handelsvinst eller annan indirekt förlust av vad slag det vara må, däri inberäknat affektionsvärde.

IV. ÖVRIGA TJÄNSTER

24. ANSVAR FÖR ÖVRIGA TJÄNSTER.

Fråga om övriga tjänster, med eller utan användande av fordon, vilka inte har sin grund i en vägtransport eller ett lagringsuppdrag, svarar transportören för direkta skador till följd av att han inte iakttagit tillbörlig omsorg vid uppdragets utförande.

Vid förmedling av sådana tjänster ansvarar transportören endast för att han iakttagit tillbörlig omsorg vid valet av medhjälpare.

V. GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

25. INSTRUKTIONER TILL TRANSPORTÖREN

Instruktioner till transportören skall lämnas i god tid innan uppdraget påbörjas och direkt till denne. Upplysningar i faktura, följesedel etc. om att gods har sålts mot efterkrav, värdeuppgift i försändningsinstruktioner eller annan indirekt information i transportdokument medför sålunda inte någon skyldighet för transportören att efterkomma.

26. FÖRSÄKRING

Transportörens ansvar är begränsat. Uppdragsgivaren bör därför, när så bedöms erforderligt, på eget ansvar och kostnad teckna särskild försäkring avseende gods under transport- och/eller lagringstiden.

27. BELOPPSBEGRENSNING VID ANNAT UPPDRAG ÄN TRANSPORT

Transportörens ansvar enligt dessa bestämmelser för andra uppdrag än godsbefordran är begränsat till 8,33 SDR per kilo av det skadade eller felande godsets bruttovikt.

Ansvaret är vidare begränsat till 50 000 SDR per uppdragsgivare, dock maximalt 500 000 SDR för skador som inträffat

vid ett och samma skadetillfälle i förhållande till samtliga uppdragsgivare.

Har lagringsuppdrag uppkommit då gods i anslutning till en inrikes vägtransport inte kunnat utlämnas beroende på förhållanden på mottagarens sida är transportörens ansvar begränsat till 150 kronor per kilo av det förlorade eller felande godsets bruttovikt

Skadat gods ersätts med högst det belopp som motsvarar värdeminskningen.

28. ÄGANDERÄTT TILL GODSET

Har transportören, i samband med skada eller förlust, till fullo ersatt det skadade eller förlorade godset övergår äganderätten till honom om han så begär.

29. PANTRÄTT

Transportören har panträtt i uppdragsgivarens tillhöriga gods, som är under transportörens kontroll, dels för alla å godset vilande kostnader - arvoden och lagerhyra däri inräknade - och dels för transportörens samtliga övriga fordringar hos uppdragsgivaren härrörande från uppdrag.

Om godset förkommer eller förstörs har transportören motsvarande rätt i ersättningsbelopp från försäkringsbolag eller annan.

Vid utebliven likvid för förfallen fordran äger transportören låta på betryggande sätt sälja så mycket av godset att, förutom kostnader, hans sammanlagda fordringar täcks. Transportören skall, i den mån det är möjligt, i god tid underrätta uppdragsgivaren om de åtgärder som han avser att vidta för godsets försäljning.

30. REKLAMATION

30.1. Transport

Vid inrikes transport skall anmärkning mot transportören framställas utan oskäligt uppehåll. Denna skall vid synlig minskning, skada eller dröjsmål framställas genast vid godsets mottagande och annars inom sju dagar från mottagandet. Om sådan anmärkning inte framställs går talerätten förlorad.

Vid internationell transport gäller bestämmelserna i artikel 30 CMR-konventionen.

30.2. Lagring och övriga tjänster

Vid synlig minskning, skada eller dröjsmål som uppkommer vid lagring och övriga tjänster skall anmärkning framställas genast och annars inom sju dagar beräknat från och med den dag uppdragsgivaren fick kännedom om eller borde ha fått kännedom om den eller de omständigheter som grundar ansvar för transportören. Om sådan anmärkning inte framställs går talerätten förlorad.

31. PRESKRIPTION

31.1. Transport

Talan mot transportören skall, vid inrikes transport, väckas inom ett år.

Preskriptionstiden räknas:

- vid minskning, skada eller dröjsmål från dagen då godset utlämnades till mottagaren,
- vid förlust från trettionde dagen efter utgången av avtalad tid för utlämnande eller annars från sextionde dagen efter det transportören mottog godset till befordran.
- i annat fall än nu nämnts från utgången av en tid av tre månader från det fraktavtalet slöts.

Vid internationell transport gäller bestämmelserna i artikel 32 CMR-konventionen.

31.2. Lagring och övriga tjänster

Vid förlust, minskning, skada eller dröjsmål som uppkommer vid lagring och övriga tjänster skall talan väckas inom ett år beräknat från och med den dag uppdragsgivaren fick kännedom om eller borde ha fått kännedom om den eller de omständigheter som grundar ansvar för transportören, dock senast ett år efter det att uppdraget avslutades, såvida inte annat följer av en garanti eller liknande utfästelse.

31.3. Underlåtelse att väcka talan i tid

Om talan inte väckts inom den tid som anges ovan går talerätten förlorad.

31.4. Kvittningsförbud och genkärsmål

Har tiden för talan försuttit får fordran inte göras gällande på annat sätt, såsom genom genkärsmål eller yrkande om kvittning.

32. TVIST

Twist skall avgöras av svensk allmän domstol med tillämpning av svensk rätt, om inte parterna uttryckligen överenskommit om annat.